

IKT- STRATEGI

2021-2024

BILDNINGSSSEKTORN I
VÖRÅ KOMMUN

IKT Strategi Vörå kommun, bildningsväsendet 2021-2024

Bakgrund

Vörå kommuns nya IKT strategi 2021-2024 innehåller den digitala lärtigen för bildningssektorn. Strategin och målsättningarna har utgått från de krav som *Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2018*, *Grunderna för förskoleundervisningens läroplan 2014*, *Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2016* och *Grunderna för gymnasiet läroplan 2019*.

IKT strategin skall fungera som ett lokalt styrdokument för användningen av informations- och kommunikationsteknik längs hela inlärningsstegen, från småbarnspedagogiken till andra stadiet. Den skall vara ett stöd för personalen i det pedagogiska arbetet. För att detta skall lyckas måste man utbilda personal som berörs, så att de har kompetens att välja ändamålsenliga digitala verktyg i undervisningen.

Den senaste IKT strategin uppgjordes 2017. De målsättningar som då uppgjordes har delvis blivit genomförda och flera delmål håller på att förverkligas som bäst.

Kommunen har helt övergått till leasade datorer och ipaddar, som förnyas vart tredje till fjärde år. En IKT-pedagog har anställts för bildningsväsendet. Visionen om en egen enhet (1:1) genomförs som bäst och troligen 2023 har detta mål uppfyllts. Ett av IKT strategins tyngdpunktsområde 2017-2020 som berör sociala medier genomförs 2020-2021 av Vörå kommuns egen SoMeCoach.

Vörå kommuns IKT-strategi inkluderar nu även småbarnspedagogiken. Strategin har gjorts i två delar, en överskådlig del för bildningsväsendets alla stadier, en s.k. "Digital lärtig"(Plansch) och en "Handbok till den digitala lärtigen" för personalen. Handboken beskriver mera detaljerat innehållet i IKT strategin och hur man kan förverkliga målen.

Förverkligande

Tyngdpunkterna i denna strategi är att få en tydligare struktur över innehållet, uppfylla målen gällande utrustningen (1:1) och att i större grad använda lärplattformar i undervisningen.

Varje skola skall ansvara för att målsättningarna för elevernas IKT kompetens förverkligas och för att IKT används på ett ändamålsenligt sätt. Arbetsgivaren ansvarar för att de verktyg som krävs för förverkligandet finns tillgängliga och att kompetensutvecklingen sköts.

Förverkligandet av IKT strategin följs upp av tutorlärarna tillsammans med IKT-pedagogen två gånger per läsår. Genom digitala mätmetoder följer man upp hur åtgärderna har framskridit och rapporterar till bildningschefen.

Förväntningar på personalen

Personal inom bildningsväsendet:

- Använder aktivt informations och kommunikationsteknik i sin undervisning på ett sätt som främjar inläringen.
- Samarbetar med andra lärare och delar med sig av sin kompetens.
- Ser möjligheterna med IKT och utvecklar sitt arbete kontinuerligt inom IKT.

Tutorer:

Tutorlärarna ska handleda och stödja kommunens personal att utveckla pedagogiken och verksamhetskulturen samt främja digitaliseringen på ett pedagogiskt ändamålsenligt sätt. Målet är att kunna länka samman strategierna så att det för barnet/eleven blir en digitallärstig ända från småbarnspedagogiken.

Tutorer skall:

- Bistå lärare med handledning
- Kompanjonlärarskap
- Medverka i uppgörande och revidering av bildningssektorns IKT-strategi
- Delta i tutorlärarskolning
- Medverka i kommunens tutorlärarmöten
- Tillsammans med IKT pedagogen utvärdera ikt strategins mål varje läsår.

IKT Ansvariga på skolorna:

Den IKT ansvariga fungerar vid sidan av rektorn som kontaktperson till IKT pedagogen och IKT avdelningen. IKT ansvariga ser till att alla elever och studeranden har fungerande inloggningsuppgifter till de tjänster (epost och lärplattformar) som skolorna använder. Till IKT ansvarigas arbetsuppgifter hör också bland annat följande;

- Återställning av datorer/Ipaddar
- Använda UpKeeper
- Enkla felsökningar, såsom internet (omstart av trådlösa utrustningar), projektorer, skärmar, ljudutrustning, printrar
- Installera programvara på PCn
- Enkel support åt personalen i O365:s grundfunktioner och inställningar på PC/telefon och Ipaddar.
- Sköta AD-konfigurationen av nya användare och ta bort gamla användare.

IKT- Pedagog

IKT-pedagogen skall utveckla och höja den digitala kompetensen hos personal inom bildningsväsendet, samt hos barn/elever i kommunen. IKT-pedagogen har som uppgift att inspirera, handleda och utveckla användningen av digitala verktyg i undervisningen. IKT pedagogen är också den som koordinerar tutorverksamheten inom kommunen. IKT pedagogen deltar också i det tekniska stödet i samarbete med IKT kansliet. IKT pedagogen skall även:

- Fungera som backup vid digitala studentskrivningar
- Fortbilda och utbilda olika personalgrupper enligt behov
- Sammankalla till regelbundna skolningar och möten för IKT-ansvariga, IKT-pedagogen och IKT-kansliets personal
- Utvärdera, bekanta sig med och utveckla de programvaror som kommunen använder inom bildningssektorn
- Tillsammans med tutorlärarna uppdatera och utveckla IKT strategin

Kompetens 2025

Några utmaningar inför framtiden är, att skolan behöver goda modeller för användning av digitala verktyg i lärandet och att lärmiljöer och undervisningsmetoder skall främja kreativitet, problemlösning och förmåga att hantera komplexa sammanhang.

I och med ”Kompetens 2025” vill vi att alla elever i Vörå kommun har digital kompetens och mediekompetens som stöder det livslånga lärandet. All personal och alla barn/elever ska ha tillgång till relevanta digitala verktyg på alla utbildningsstadier. Modern digital teknik ger större möjligheter för olika former av undervisning.

Vörås alla skolor skall utvecklas tillsammans på det digitala området och dra nytta av nya metoder och verktyg. Vörå kommuns skolor skall vara av världsklass 2025 och vara med och skapa framtidens skola.

Sociala medier och skärmtid

Skärmtid är ett mycket omdebatterat ämne som är mycket aktuellt i dagens samhälle. Eftersom internet och speciellt smarttelefonerna är relativt nya har forskningen och experterna svårt att ge ett entydigt svar om de långvariga effekterna av för mycket skärmtid. När man pratar om allmänna rekommendationer om skärmtid är de flesta överens om att 2h är lämpligt. Man pratar dock främst om den skärmtid som inte är kreativ, skapande eller bidrar till inläring. Det anses vara en mer skadlig skärmtid om det enda man gör är att konsumera sådant som andra gjort. Skärmtid som är kreativ, skapande och bidrar till inläring anses generellt inte vara lika skadlig.

Ur en ergonomisk synvinkel hävdas det att en stationär dator är att föredra framför en bärbar dator, surfplatta eller smarttelefon. Detta eftersom man vid en stationär dator sitter mera ergonomiskt rätt än om man använder en mobil apparat och sitter/ligger i soffa/säng. Ingen mår bra av att sitta långa perioder i sträck vid en skärm, tumregeln när det gäller pauser är att ju mindre apparat man använder desto oftare skall man ta paus.

Den allmänna rekommendationen på två timmar skärmtid per dag för barn och unga är i dagens samhälle svår att följa. I de undersökningar som gjordes bland grundskoleeleverna i Vörå kommun våren 2020 lyckas endast 38% av eleverna i åk 1–6 och 15% av eleverna i åk 7–9 som hålla sig inom ramarna för de allmänna skärmtidsrekommendationerna. Det är alltså bara lite mer än var tredje elev i grundskolan åk 1–6 och endast var sjunde elev i årskurserna 7–9 som har en total skärmtid på två timmar eller mindre per vardag.

Kort summering av undersökningarnas resultat:

Grundskola 1–6:

Eleverna använder mest sin smarttelefon. I huvudsak tittar de på Youtube, spelar spel och använder sociala medier. Valet av Youtube videor speglar ofta elevernas intressen.

Majoriteten (76%) av eleverna svarade att de tittar på Youtube för att det är roligt och underhållande. Resterande elever svarade att de även följer/tittar av andra orsaker. De tre mest spelade spelen bland eleverna i den här åldern är Minecraft, Roblox och Fortnite. Oroväckande är dock att förhållandevis många uppger att de även spelar spel som egentligen inte är tillåtna eller rekommenderade för deras ålder.

Vad gäller användningen av sociala medier så använder de flesta Youtube och Whatsapp. Andra sociala medier som används av många (ca hälften av eleverna) är Tiktok, Snapchat och Instagram. De flesta i åk 1–6 följer endast ett fåtal influencers eller Youtubekanaler.

Grundskola 7–9:

Eleverna använder överlägset mest sin smarttelefon. I huvudsak använder de sociala medier, chattar med kompisar, tittar på Youtube, spelar spel och ser på filmer/serier via någon nättjänst. Över 90% av eleverna använder: Snapchat, Youtube, Instagram och Whatsapp. Tiktok används av nästan lika många och mer än hälften använder Facebook.

Eleverna i åk 7–9 följer influencers och Youtubekanaler enligt intresse. Märkbart är att de flesta i denna ålder följer influencers som är endera från Sverige eller USA. Endast ett fåtal elever följer influencers från Finland.

Majoriteten (82%) av eleverna svarade att de tittar på Youtube för att det är roligt och underhållande. Dock svarade ungefär en tredje del av eleverna att de även följer dem för att a) själv få inspiration eller idéer, b) de som de följer lever ett spännande eller intressant liv och c) för att de som de följer testat olika saker eller produkter.

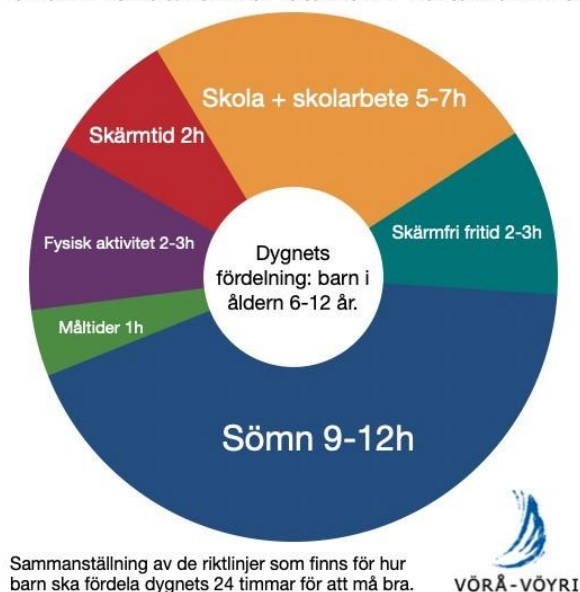
De fem mest spelade spelen bland eleverna är GTA, Minecraft, 8 ballpool Hayday och CS:GO. Två av dessa mest spelade spel bland eleverna har en åldersrekommendation på 18 år.

Det faktum att vi alltid har tillgång till sociala medier innebär inte att vi måste använda dem hela tiden, du/ni som vuxna kan med ditt handlande visa barnen hur man bör använda en mobiltelefon. Visa åt ditt barn att du/ni inte behöver vara uppkopplade hela tiden.

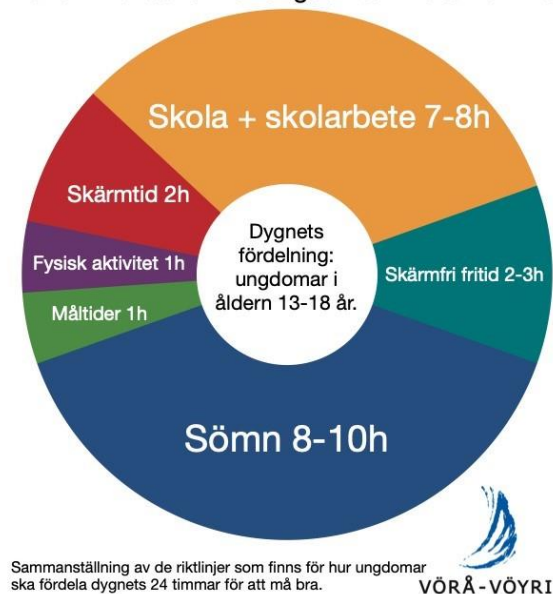
Om vi vuxna lär våra barn att hantera tekniken på ett förnuftigt sätt, kommer det inte att bli några allvarliga problem. Även tonåringar behöver stöd av dig som förälder. Att sätta gränser är bland det bästa vi kan göra för våra barn. Genom att göra det lägger vi en hälsosam grund för deras framtid.

Rekommendationerna är en sammanställning av existerande riktlinjer, som är baserade på aktuell forskning.

Rekommendation för barnen i Vörå Kommun

Rekommendation för ungdomar i Vörå Kommun

Lista på tips - som man kan använda sig av när man inom den egna familjen funderar kring skärmtid.

- Planera barnets skärmtid.
- Ta en liten stund varje dag och prata om internet.
- Bekanta er med internet och de sociala mediernas värld tillsammans.
- Ingå ett skärmtavtal för er familj och sätt upp det på ett synligt ställe.
- Håll dig uppdaterad om vad barnet tittar på, följer och skriver på nätet.
- Stäng av notiserna på alla icke nödvändiga appar på barnets telefon.
- Ställ in spärrar eller tidsbegränsningar för barnets på telefon eller dator.
- Skaffa en klocka som ringer, när speltiden är slut.
- Kontrollera i vilken ställning barnet använder sin telefon/platta/dator.
- Hjälp barnet hitta på annat att göra själv och tillsammans med kompisar.
- Ingen tillgång till skärmar 1-2 timmar före läggdags.
- Se till att alla måltider under dagen är elektronikfria.
- Uppmuntra ditt barn att träffa sina kompisar.
- Lev som du lär.